

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV



AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZIRLIYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 11 aprel 2018-ci il № 27 (2243) Qiyməti 25 qəpik

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Biz bundan sonra da hərbi potensialımızı gücləndirəcəyik

Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin ilin birinci rübüünə yekunlarına və qarşısında duran vəzifələrə həsr olunan iclası keçirilib. İclasda Prezident İlham Əliyev əsas prioritet istiqamətlərə, o cümlədən Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ probleminə və ordun quruculuğu məsələlərinə toxunub.

Aprelin 9-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin birinci rübüünə sozial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşısında duran vəzifələrə həsr olunan iclası keçirilib. İclasda Prezident İlham Əliyev əsas prioritet istiqamətlərə, o cümlədən Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ probleminə və ordun quruculuğu məsələlərinə toxunub.

- Qeyd etməliyəm ki, Qosullama Hərəkatı bizim təşəbbüsümüzə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmasına dair önemli qətnamə qəbul etmişdir. Bu dəfə de Bakıda keçirilmiş konfransda Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı bizim mövqeyimiz, yəni, ədalətli mövqə bir daha təsdiqləndi.

Bütün bu beynəlxalq tədbirlər çərçivəsində və eyni zamanda, Azərbaycana edilən sefərlər, ikitərəfli formatda aparılan danışqlar nəticəsində bizim beynəlxalq mövqelərimiz daha da möhkəmləndi. Deyə bilerəm ki, mən bütün görüşlərdə həmkarlarımı ve görüşdüğüm şəxslərə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyini, münaqişə ilə bağlı həqiqətləri çatdırıram. Hə dəfə bildirirəm ki, Dağlıq Qarabağ əzəli, tarixi Azərbaycan torpağıdır, işgalçı dövlət tərəfindən işgal edilib. Bu işgal nəticəsində bir milyondan artıq azərbaycanlı etnik təmizləmeye məruz qalmışdır, torpaqlarımız işgal altındadır, tarixi abidələrimiz, məscidlərimiz erməni vandalları tərəfindən dağılıbdır. Bildirirəm ki, bütün beynəlxalq təşkilatlar bu münaqişə ilə bağlı ədalətli, beynəlxalq hüquqa söykənən qərar və qətnamələr qəbul etmişlər və bu münaqişə yalnız Azərbaycanın ərazi



bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapşmalıdır. Bu görüşlərin və ümumiyyətlə, bu istiqamətdəki fəaliyyətimizin nəticəsi ondan ibarətdir ki, bu gün Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyini, münaqişə ilə bağlı həqiqətləri çatdırıram. Hə dəfə bildirirəm ki, Dağlıq Qarabağ əzəli, tarixi Azərbaycan torpağıdır, işgalçı dövlət tərəfindən işgal edilib. Bu işgal nəticəsində bir milyondan artıq azərbaycanlı etnik təmizləmeye məruz qalmışdır, torpaqlarımız işgal altındadır, tarixi abidələrimiz, məscidlərimiz erməni vandalları tərəfindən dağılıbdır. Bildirirəm ki, bütün beynəlxalq təşkilatlar bu münaqişə ilə bağlı ədalətli, beynəlxalq hüquqa söykənən qərar və qətnamələr qəbul etmişlər və bu münaqişə yalnız Azərbaycanın ərazi

Düzdür, bunun praktiki nəticələri yoxdur, torpaqlarımız hələ də işğal altındadır. Biz torpaqlarımızın bir hissəsini hərbi yolla azad etdik, ancaq bununla bərabər münaqişənin həlli üçün hüquqi baza əsas şərtdir. Bu məsələdə Azərbaycan tam üstünlüyü ələdə edib və növbəti illərdə beynəlxalq təşkilatlardakı fəaliyyətimiz daha da güclənəcək.

Onu da qeyd etməliyəm ki, bizim fəaliyyətimiz nəticəsində və eyni zamanda, Avropada baş qaldıran separatizme qarşı yaranan yeni yanaşma nəticəsində Avropa İttifaqında münaqişələrlə bağlı Şərqi Tərəfdaslığı Proqramına üzv ölkələrin konfransında qəbul edilmiş qətnamə də ədaletli və beynəlxalq hüququ eks etdirir. Qətnamədə bu proqrama daxil



olan ölkələrin ərazi bütövlüyü, suverenliyi, sərhədlərinin toxunmazlığı bir daha təsdiqləndi. Bununla bərabər, biz münaqişənin həlli ilə bağlı bütün başqa istiqamətlərdə ardıcıl siyasetimizi aparırıq və aparacaqıq. İlk növbədə, siyasi yanaşmadan sonra hərbi amil, əlbəttə ki, öz rolunu oynayır və oynayaqdır. Ordun quruculuğu bu gün də bizim üçün prioritet məsələdir, sabah də prioritet məsələ olacaq. Biz son illər ərzində güclü hərbi potensial yarada bilmışik, o potensial ki, bu gün Azərbaycan Ordusunu dünya məqyasında güclü ordular sırasına daxil edibdir. Bunu beynəlxalq məsələ ilə məşğul olan bütün qurumlar və reytinqlər təsdiqləyir. Biz bundan sonra da ən müasir silah, sursat, texnika

alacaq ki, daim hərbi üstünlük təmin edilsin, neçə ki, bu gün bu, təmin edilir.

Bu il Azərbaycan Ordusu geçmişmiyəsli hərbi təlimlər keçirmişdir. Bu təlimlər bir daha bizim gücümüzü göstərdi, düşməni qorxuya saldı. Bilirik ki, bir neçə gün ərzində onlar panika içərisində idilər, səbirsizlikle gözləyirdilər ki, bu təlimlər başa çatsın. Yəni, bu, artıq reallıqdır, həqiqətdir. Hərbi amil münaqişənin ədalətli həlli üçün mühüm rol oynayır və biz bundan sonra da hərbi potensialımızı gücləndirəcəyik.

Bununla paralel olaraq bizim, demək olar ki, bütün regional addımlarımız, təşəbbüslerimiz həm ölkəmizin maraqlarının təmin edilməsinə, Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafına, eyni zamanda, işğalçı dövlətin tecrid vəziyyətinə salınmasına hesablanıbdır. Bütün bu amillər artıq bir-ləşib və öz səmərəsini verməkdədir. Ermənistan bu gün heç bir maraq doğurmayan ölkədir, heç bir investisiya qoyulmur. Müqayisə üçün deyə bilərem ki, bu ilin birinci rübünde Azərbaycan iqtisadiyyatına 3,5 milyard dollar sərmaye qoyulubdur ki, bunun böyük əksəriyyəti xarici sərmayədir. Ermənistan iqtisadiyyatına isə keçən il ümumilikdə 200 milyon dollardan bir qədər çox vəsait qoyulmuşdur, onun da böyük payı xaricdə yaşayan diaspor təşkilatlarının üzərinə düşür. Yəni, bu, müqayisədiləməz vəziyyətdir və əlbəttə ki, biz bundan sonra da Ermənistanı bütün regional layihələrdən kənardan qoymaçaq. Bu gün Ermənistan bir dalana əvvəlibdir. Biz onları siyasi dalana, iqtisadi, enerji, nəqliyyat dalanına əvvəririk və bu siyaset davam etdiriləcək. Biz bunu gizlətmirik, açıq şəkildə bəyan edirik və biz haqqılıq. Biz öz torpaqlarımızı istəyirik. Biz istəyirik ki, münaqişə tezliklə öz həllini tapsın, ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edilsin, soydaşlarımız öz doğma torpaqlarına qayıtsınlar. Bu, bizim üçün prioritet məsələdir. Bütün gücümüzü səfərbər etmişik ki, bu məsələnin həllinə nail olaq.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

“Ermənistan ordusunun təxribatının qarşısı qətiyyətlə alınacaq”

Aprelin 7-də Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov nazirliyin rəhbər heyətinin iştirakı ilə növbəti xidməti müşavirə keçirib.

Müdafiə naziri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin son çıxışlarında səsləndirdiyi fikirləri və Azərbaycan Ordusu qarşısında qoyduğu tapşırıqları şəxsi heyətə çatdırıb.

Ali Baş Komandanın orduya yüksək qiymət verdiyini, daima diqqət və qayğı ilə yanaşdığını xüsusi vurgulayan Müdafiə na-



ziri cəbhə bölgəsində mövcud vəziyyəti təhlil edib və qarşıda

duran vəzifələrdən danışıb. Səfərbərlik və hərbi xidmətə

çağırışın Müdafiə Nazirliyinin tabeliyində olan hərbi hissələr-

də uğurla davam etdirildiyini bildirən nazir, gənc əsgərlərin qəbulu və yerləşdirilməsi ilə bağlı müvafiq göstərişlər verib.

Müdafiə naziri qarşısından gələn Prezident seçkilərinin hərbi hissələrdə də yüksək səviyyədə təşkil və keçirilməsi ilə bağlı vəzifəli şəxslər qarşısında konkret tapşırıqlar qoyub.

Bu ərəfədə düşmən tərefin-dən cəbhə xəttində ehtimal olunan istənilən təxribatlara daim hazır olmayı, belə hallar baş verərsə, dərhal qarşısının alınması məqsədile qətiyyətli tədbirlərin görülməsini tapşırıb.

**Müdafiə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti,**
foto
Natiq İSAYEVİNDİR

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

10 aprel 2018-ci il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçəpəli pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimi 97 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Berd rayonunun Moses-qex, Çinari kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Ağdam, Koxan-nəbi, Muncuqlu kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Zamanlı kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işgal altında olan Göyərx, Çilebürt, Ağdam rayonunun Tağıbəyli, Şıxlardır, Şirvanlı, Kəngərli, Sarıcalı, Yusifcanlı, Mərzili, Füzuli rayonunun Aşağı Veysəlli, Qərvənd, Aşağı Seyidəhməddi, Qorqan, Kürdlər, Horadiz, Cəbrayıllı rayonunun Nüzgar və Mehdili kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər, Ağdam, Xocavənd və Füzuli rayonları ərazisin-dəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Ölkə rəhbərliyinin diqqət və qayğısı sayəsində son illər ordumuzun döyüş qabiliyyəti daha da yüksəlib. Maddi-texniki bazası əhəmiyyətli dərəcədə möhkəmləndirilib, hərbçilərin sosial vəziyyəti yüksək səviyyəde yaxşılaşdırılıb. Azərbaycan Ordusu sürətlə güclenir, yeni texnikalar, tə-yaralılar alınır, ordunun arse-nalına ən müasir silah-sursat daxil edilir. Ordu sıralarında xidmət edən zabit, gizir və müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları hərbi biliklerini artırmaq məqsədi ilə tekmilləşdirmə kurslarına göndərilirlər. Ümummülli liderimiz Heydər Əliyev qeyd edirdi ki, artıq Azərbaycanın müasir tə-ləblərə cavab verə biləcək ni-zami ordusu vardır. "Orduda lazımı nizam-intizam, qanun-qayda var və Azərbaycanın bugünkü ordusu, Silahlı Qüvvələri Azərbaycan torpaqlarını etibarlı müdafiə etməyə qadır". Biz buna çətin yollarдан keçərək nail olmuşuq. Ancaq əldə etdiyimiz nailiyyət bizi ar-xayınlaştırmamalıdır. Azərbaycanda ordunun inkişaf etmesi, möhkəmlənməsi dövlə-timizin və xalqımızın ən əsas vəzifəsidir".

Yolumuz ön xəttedir. Səngərlərə, əsgərlərimizlə görüşə teləsirik. Yol ayrıca Kəlbəcər sözünü gördükde qəhrə-ləndim - Kəlbəcər işğaldadır. Bu yol bizi yene de Kəlbəcəre aparacaq. Qanlıkənd ərazisində Lök qalası, Qaraçanlıda Uluxan qalası, Qalaboyu qalası, Comərd qalası və başqa yerləri xatırladım. "N" hərbi hissəsinin nəzarət-buraxılış məntəqəsinin qarşısında dü-süncələrdən ayrılrıam.

Hərbi hissənin zabiti Malik Məmmədovla səngərə yolla-nırıq. Malik əvvəller Hərbi Də-niz Qüvvələrində xidmət edib, aprel döyüşləri zamanı raport yazaraq xidmətini ön xətdə davam etdirmək istədiyini bildirib. "Aprel döyüşləri ordu-muzun gücünü göstərdi. Düşmənlərimiz bir daha əmin olular ki, tez bir zamanda tor-paqlarımıza işğaldan azad edəcəyik".

Təqim komandirinin müaviyi gizir Valeh Abbasov şəxsi heyəti təlimatlandıraraq təhlükəsizlik qaydalarını çatdırır.

Söhbət əsnasında o, Şuşadan olduğunu ve atası Saleh Abbasovun Qarabağ döyüşlərin-de iştirak etdiyini öyrənirəm. "Bütün dünyanın, beynəlxalq təşkilatların işgalçi əlkə kimini tanındığı Ermənistanın silahlı qüvvələri bu şəhərdə Azərbaycan xalqının izlərini silmək, onu unutdurmaq üçün ən aylagalmaz cinayetlərə el atır. Qarabağ xanlığının pay-

tapdağı olan Şuşa ölüm sükü-tuna qərq olub. İnanıram ki, tez bir zamanda güclü ordu-muz torpaqlarımızı azad edə-rək düşmənə sarsıcı zərbə vuracaqdır. Şəhid olanlarımızın qisası alınacaqdır. Burada xidmət edən hər kəs o günün gözləyir ki, səngəri aşaraq irəli atılaq və xalqımıza Böyük Qəlebənin sevincini bəxş edək".

Ön xətdən reportaj

“O yerlərə qayıdacaq!”



taxtı olmuş Şuşa şəhərinin qıymətli tarixi abidələrini dağıdır, milli arxitekturasını silib, istədikləri kimi yenidən qurmağa cəhd edirlər. Nadir ta-rix-memarlıq tikililəri, qədim abidələr, inanc yerləri, yaşa-yış binaları, hətta məzarlıqlar taşan edilib. Azərbaycan xalqının mədəniyyətinin, musiqisi-nin beşiyi sayılan bu qədim şəhər artıq 25 ildir ki, təcavüzkar Ermənistanın işğali altın-dadır. Düz 25 ildir ki, yadlar

Vətənimizin keşiyində da-yanan əsgərlərlə də tanış olu-ram.

Masallı rayonundan hərbi xidmətə çağırılan və manqa komandiri vəzifəsində xidmət edən əsgər Sadiq Cəlilov söhbətine "Torpaq, uğrunda ölen varsa, Vətəndir!" sözləri ilə başlayır. Əsgər xidmət etdiyi bölmənin, zabitlərin və əsgər yoldaşlarının onun üçün doğ-malaşdığını bildirir: "Vətəni-min hər qarşı mənim üçün

əzizdir. Valideynlərim, dostla-rım mənim ön xətdə xidmət etməyimdən fəxarətlə danışır-lar. Bu isə mənə daha da ayıq-sayıq olmaq, düşməni daim müşahidə etmək üçün güc verir. Azərbaycan xalqı bilsin ki, torpaqların müdafiəsi əmin əllərdədir. Mən və əsgər yoldaşlarım Ali Baş Komandan İlham Əliyevin döyüş əmrin səbirsizlikle gözləyirik".

Düşmənin mövqelərini iti baxışlarıyla müşahidə edən daha bir əsgərimizə yaxınlaşır-am. Xaçmaz rayon sakını olan əsgər Turan Salmanovun əlini sixıram.

- Hərbi xidmət kişilik məktəbidir, - deyir. - Bu məktəbi hər bir gənc keçməlidir. Burada biz daha qorxmaz, cəsur, və-tənpərvər oluruq. Düşünəndə ki, arxamızda qalan evlərdə işiqlər yanır, insanlar arxayın yaşayır, onda heç bir çətinlik hiss olunmur. Düşmənimiz bil-məlidir ki, qarşısında məğlu-bedilməz Azərbaycan əsgəri dayanıb. Əgər bizim torpaqlarımızdan öz xoşuna getməsə-lər, onları silah gücünə çıxart-mağça hazırlıq".

Növbəti həmsöhbətim əsgər Əmrəh Əliyevdir, ordu sıralarına Saatlı rayonundan çağırılıb. İşğaldə olan torpaqlarımıza həsrətlə baxdığını deyərək bildirir: "26 il önce ermənilər bizim dədə-baba torpaqlarımıza hücum çəkiblər. Dinc sakinləri güləbaran edə-rək öz doğma yurdlarından di-dərgin salıblar. İndi isə Azərbaycan yenilməz orduya mal-ikdir. Düşmənə layiqli cavab verməyə hər an hazırlıq. Tez bir zamanda Zəhralarımızın, Mübarizlərimizin, Fəridlərimizin, Cingizlərimizin qisasın alacaqıq".

Əsgərlərdən Rəşid Ağabəyov, Nəbi Soltanov və başqa-ları da xidmətdən doğmalarının yanına zəfer marşı ilə dö-nəcəkləri günü gözləyirlər.

Artıq geri qayıtmə zamanı gəlib çatır. Torpaqlarımızı qo-ruyan mərd əsgərlərimizlə sa-ğollaşırıq. Bir daha əmin olur-ruq ki, qara buludlar Qarabağımızın üzərindən çəkilecək, o yerlərə qayıdacaqıq!

**Leytenant
Orxan HÜSEYNLİ,
"Azərbaycan Ordusu",**
foto
Coşqun CƏFƏROVUNDUR



Azərbaycan
Respublikası
Müdafiə Nazirliyinin
BƏYANATI

Son günlər Ermənistan mətbuatı ölkənin rəsmi gurumlarına istinadən növbəti dəfə təxribat xarakterli məlumatlar yaymaqla ictimaiyyətdə yanlış fikir yaradaraq qoşunların qarşılurma xəttində gərginliyi artırmağa cəhd göstərir.

Belə ki, aprelin 8-i və 9-da Ermənistan kütüivi informasiya vasitələri Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədinin Naxçıvan Muxtar Respublikası, Qazax və Tovuz istiqamətlərində Azərbaycan Ordusunun bölmələri tərəfindən Ermənistan ərazisinin guya atəş tutulması barədə məlumatlar yayıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Ordusunun bölmələri Ermənistan ilə dövlət sərhədi boyu atəşkəs rejimine tam riayet edir. Erməni tərefinin yadıldığı məlumatlar həqiqətə uyğun deyil, gələcək təxribatlar üçün zəmin yaradır və bu kimi xəbərlərin davamlı olaraq yayılacağı istisna edilmir.

Müdafiə Nazirliyi bildirir ki, Ermənistan tərefinin təxribatının qarşısı qətiyyətlə alınacaq, tərefimizdən dərhal, sərt və sarsıcı cavablar veriləcək.

Milli Məclisin sədr müavini Bahar Muradova Lələtəpədə hərbi qulluqçularla görüşüb

Milli Məclisin sədr müavini Bahar Muradova 2016-ci ilin aprel zəfərinin ikinci ildönümünün təntənəli surtdə qeyd olunduğu günlərdə cəbhəyanı bölgəyə gedərək, Lələtəpə zirvəsində hərbi qulluqçularla görüşüb. Onları Azərbaycanın hərb tarixində önemli yer tutan, dövlətimizin və ordumuzun gücünü, xalqımızın həmreyliyini, vətənpərvərliyini dünyaya nümayiş etdirən, düşməni sindiran aprel zəfərinin ikinci ildönümü münasibətə təbrik edib, problem və qayğıları ilə məraqlanıb.

Lələtəpə zirvəsindən xoş təşəssüratlarla qayıdan Bahar Muradova AZERTAC-in bölgə müxbirinə müsahibəsində deyib: "Füzüli bölgəsinə növbəti səfər zamanı Lələtəpə zirvesinə qalxmağı, orada döyüş növbəsi çəkən əsgərlərlə görüşməyi özüme bort bildim. Təpələr, yamaclar yamyasıl libasa bürünmüdüd. Hər tərəfdən baharın xoş ətri gəlirdi. Dövlət bayrağımız zirvədə ezmətlə dalgalanırdı. Vətən əsgərləri ön səngərdə ayıq-sayıq dayanmışdılar. Onların şux görkəmi, vüqarlı duruşu ilk baxışdan məni qürurlandırdı.

Dəmir dəbilqəli, zireh geyimli, ciyini silahlı bir əsgərin zirvədən dərdiyi lələlərlə məni qarşılıyarkən dediyi "Bunlar lələ deyil, mərd oğulların bir zaman su kimi torpağa hopmuş qanıdır, gøyərib üzə çıxıb" sözlərdən çox duyğulandım. Kövrəldiyimi görən əsgər son-



ra əlavə etdi ki, işğal altında olan digər torpaqlarımızı da azad edəcəyik. Aprel zəfəri təkrarlanacaq. İnşallah, gələn yaza Şuşa, Xankəndi, Laçın, Kəlbəcər və digər yurd yerlərimizdə de hər təref al-qırımız lələlərə bürünəcək.

Əsgərin bu inamı, torpaqlarımızın tezliklə işğaldan azad ediləcəyinə, ərazi bütövülüyümüzün təmin olunacağına eminliyi məni çox sevindirdi.

İki il önce Azərbaycan əsgərinin qəhrəmanlığı sayəsində nəzarətə götürülmüş, indi əkibbecərilen əraziləri, yenidən qurulmuş Cəcən Mercanlı kəndini, buradaki Şuşa məscidinin oxşarını heyranlıqla seyr etdim. Yolumuzu intızarla gözləyən əzəli və əbədi torpaqlarıımıza həsrətlə baxdım. Döyüşçülər səhbət etdim, problem və qayğıları ilə maraqlandım. "Bircə problemimiz varsa, o da

Dağlıq Qarabağ problemidir. Onu da həll etməyə hazır və qadırı!" - dedilər.

Döyüş mövqeyində hərbi qulluqçular üçün yaradılmış şəraitlə de tanış oldum. Yataqları tərtəmiz, səliqə-sahmanlı, erzaq anbarı çeşid-çəsidi məhsul-larla dolu idi, asudə vaxtlarını səmərəli keçirmək üçün hər cür avadanlıqlar var. Sılah-sursatlarına da söz ola bilməz. Düşmənə zərəbə vurmaq üçün kifayət qədər müasir silahımız var.

Hiss etdim ki, onlar üçün apardığım sovqatlara da ehtiyacları yoxdur.

Ön səngərdə dayanan əsgər və zabitlərde elə bir məgrurluq, dəyanət gördüm ki, sevincim həddi-hüdudlu olmadı. Döyüş hazırlığı ilə yanaşı, mənəvi-psixoloji hazırlıqları, vətənpərvərlik hissələri, məkrli və hiyləgər düşmənə qarşı qəzəb və nifretləri sonsuz idi. Bir hü-

cum əmrinə bənddirilər.

Əməkdar İncəsənət xadimi Abdulla Qurbanı və Mərkəzi Zabitlər Evinin bədii təşviqat qrupu da zirvədə idi. Onlar vətənpərvərlik şeirləri və mahnilər ilə döyüşçüləri daha böyük qələbələr qazanmağa ruhlanırdılar.

Lələtəpə müdaficiləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin, Müdafiə Nazirliyi rəhbərliyinin ordumuza göstərdiyi diqqət və qayğıdan minnətdarlıqla danışdırılar.

Aprel döyüşlərinin iştirakçısı olmuş müddətdən artıq həqiqi əhəmiyyətli hərbi qulluqçusu səhəbat zamanı dedi ki, "əsgəri gülle öldürmür, əsgər unudulanda ölüür. Biz isə fəxr edirik ki, şəhidimiz son mənzilə hərəkətə yola salınır, şəhid ailəsi hərtərəfli qayğı ilə əhatə olunur. Azərbaycan əsgəri isə heç vaxt unudulmur. Bax, bunu görəndə biz daha güclü, daha qüvvətli oluruq".

Bu səfər zamanı bir daha şəhidi oldum ki, Azərbaycan əsgərinin heç bir maddiyyata ehtiyacı yoxdur. Onlara yalnız mənəvi dayaq olmaq lazımdır. Bu, ümumxalq hərəkatına çevriləlidir. Əsgər unudulmamalı, yaddan çıxmamalıdır. Hər nə yaxşı varsa, əsgər üçün, ordu üçün, qələbə üçün olmalıdır. Axi onlar möhtəşəm aprel zəfəri ilə xalqımıza qələbə sevinci yaşıdan, hələ bundan sonra da neçə-neçə zəfer mündəri gətirəcək xalqımızın igid oğulları, mübarizə əsgərlərimizdirler".

"Vətənə, xalqa və dövlətə xidmət ömrümüzün mənasıdır"

"Ən yaxşı tank heyəti"



Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi 2018-ci il üçün döyüş hazırlığı planına əsasən, Azərbaycan Ordusunda "Ən yaxşı tank heyəti" adı uğrunda yarış keçirilib

Yarışların düzgün və şəffaf keçirilməsi üçün yuxarı komandanlığının tərəfindən hakim heyeti təyin olunmuşdu. Yarışlar bitdikdən sonra baş hakim polkovnik-leytenant Faiq Əliyevdən yarışların nəticələri barədə fikirlərini öyrəndik: "Yarışlar yüksək səviyyədə keçdi. Heyətlər hər dairədə maneə və manevr sahələrini, mina sahəsinin zəncirvari kecidini,

çünq qalıbdır. Çünkü onların bir çoxu xalqımızın aprel zəfərini yaşıdlılar və hər an Ali Baş Komandanın əmri ilə istenilen döyüş tapşırığını yerinə yetirməyə tam hazırlırlar."

Zəhmətlə, mübarizəyle başa gələn qalibiyət həmişə sevinci olur. Bugünkü yarışın qalibləri de sevincindər. Bu sevinci onların gözlərindəki parıltıdan da sezəmək olur. Sevincinə bölüşmək məqsədilə ilk olaraq tank komandiri gizir Səmed Aslanovla həmsəhəbət oldum. Müsahibim Bərdə şəhərindən və xeyli müddətdər ki, ordu sıralarında qulluq edir. Tankçı olmayı ilə qurur duyduğunu deyən gizir bugünkü yarışların nəticəsinin, gələcək döyüşlərdə qazanacaqımız qələbənin təminatı olduğunu vurğuladı: "Təlimdə ter, döyüsdə zəfər - bu sözler illərin siyagından kecib. Hamımız bilik ki, bu gün təlimlərdə, derslərdə eziyyət çəkməsək, sabah döyüşlərdə düşmənə möğlüləri. Ona görə də şəxsi heyətimin günün nizam qaydasına uyğun olaraq təsdiq olunmuş plana əsasən dərslərin keçirilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Yarış zamanı isə dərslərdə, təlimlərdə topladığımız bilik və bacarıqlarımızı səfərbər edirik. Bu yarışda heyət şəklinde koordinasiyalı hərəkət edərək, qarşımıza qoyulan bütün tələbləri icra etdik. Qazanılan təcrübənin nəticəsidir ki, keçirilən yarışın qalibi olduq. Hələ bizim əsas qalibiyətimiz tor-



paqlarımızı düşməndən azad edəcəyimiz gün olacaq. Həmin gün uzaqda deyil. Qısa zamanda xalqımıza hamımız aprel zəfərini davamı olən Böyük Qələbənin sevincini yaşıdadacaqıq."

"Belə yarışlarda çətin vəzifələrdən biri də tankı idarə etməkdir," - deye gizir Asəf Əsgərov səhəbətə başladı. - Düz yolda maşını idarə etməyi hər kəs bacarı. Amma təlim meydandasında xüsusi hazırlanmış maneələri, dirsəkli körpüləri, mina sahələrini dəf edərək texnikanı idarə etmək isə xüsusi bacarıq tələb edir. Əger yarışda etdiyin səhvi döyüsdə etsən, onda həm özünü, həm də yoldaşlarını təhlükəyə ata bilərsən. Onun üçün də diqqətli olmalı, maneələri cəld və düzgün keçməyi bacarmalısan. Bizim heyət qarşıya qoyulan hər bir tapşırığı yerinə yetirmek üçün elindən gələni etdi və "Ən yaxşı tank heyəti" adına layiq görüldü. İnanıraq ki, bu ad uğrunda aparduğumuz mübarizəni gələcəkdə

Ali Baş Komandanın başçılığı altında torpaqlarımızın azad olunması uğrunda aparacaqıq."

Müddətdən artıq həqiqi əhəmiyyətli hərbi qulluqçusu əsgər Səddam Rəhimli də qalib heyətin üzvü olduğu üçün sevinc hissi yaşıyordı. "Bu gün mənim yaddaşında silinməz izlər, xatirələr buraxdı. Sevinirəm ki, çəkdiyimiz əziyyətlər nəticəsiz qalmadı. Hər kəs üzərinə düşən vəzifənin öhdəsindən layiqince gəldi. Yarışda məhv etdiyimiz hər bir hədəfi real düşmən əsgəri, düşmən texnikası hesab edib atəş açırdıq. Çətin məqamlar da oldu. Buna baxma-yaraq, hamımız əzmkarlıq göstərərək yarışın qalibi olduq. Ancaq bu bizi rahatlaşdırırmı. Öz üzərimizdə yene də daha çox çalışmalıyıq. Çünkü torpaqlarımızın 20 faizi işğal altındadır. Hər an Ali Baş Komandanın döyüş əmri ne hazır olmaliyiq."

**Baş leytenant
Məhəmməd NƏSİRLİ,
"Azərbaycan Ordusu"**

Aprel döyüşləri xalqımızın birliyini, həmrəyliyini, vətənpərvərliyini bir daha dünyaya göstərdi

Azərbaycan Uşaq və Gənclər Sülh Şəbəkəsinin Liderlik Məktəbində Əməkdar İncəsənət Xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdçüsü Abdulla Qurbani ilə görüş keçirilib.



AZƏRTAC xəbər verir ki, aprel zəferinin ikinci ildönümüne həsr olunmuş tədbirdən önce 26 il bundan əvvəl Ermənistən silahlı qüvvələrinin təcavüzüne məruz qalmış Kəlbəcerin Ağdamın kəndində baş vermiş qətləm xatırlanıb. Nəzərə çatdırılıb ki, 1992-ci il aprelin 7-dən 8-na keçən gecə ermənilər 130 ev-

dən ibarət, 700-dən çox sakini olan kəndi yerlə-yeksan edərək əhaliyə divan tutub, 67 nəfəri qətlə yetirib, o cümlədən qocalar, qadınlar, körpələr diri-diriyandırılib.

Faciə qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildikdən sonra Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzre

müvəkkili, kimya elmləri doktoru, professor Elmira Süleymanova erməni faşizminin zaman-zaman azərbaycanlılara qarşı törətdiyi qanlı cinayətlərdən, soyqırımlarından, Ermənistən-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsindən, eləcə də tariximizin şanlı sehifələrindən olan aprel zəferindən səhəbət açıb, Liderlik Məktəbinin növbəti qonağını dinləyicilərə təqdim edib.

Sonra çıxış edən Abdulla Qurbani dövlətimizin ve ordumuzun gücünü, xalqımızın birliyini, həmrəyliyini, vətənpərvərliyini bir daha dünyaya bəyan edən aprel döyüşləri və qazanılan uğurlar barədə etraflı məlumat verib, şahidi olduğu döyüş səhnələrini, əsgər və zabitlərimizin qəhrəmanlıqlarını yada salıb, şəxsi igidlik və şücaət göstərək şəhidlik zirvəsinə ucalan qəhrəman oğullarımı xatırlayıb. Qonaq Bakı şəhərinin və ətraf rayonlarının məktəblərini təmsil edən uşaq və gənclərin suallarını cavablandırıb.



Sülhməramlı qüvvələrde müdəddətən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu Ruslan Mahmudov İraq və Əfqanistanda da Azərbaycan gənclərinin sülhməramlı missiyalarda feal iştiraklarından bəhs edib, bu gün də aprel zəferini yeniləməye hazır olduğunu bildirib.

Məktəbilər tərefindən qiraət edilən vətənpərvərlik şeirləri al-qışlarla qarşılınlıb.

Tədbirin sonunda Abdulla Qurbani Liderlik Məktəbinin

fəallarına müəllifi olduğu "Lələtəpə fatehləri", "Çingiz dastanı", "Ordumuz-qürurumuz", "Xalqımız-dayağımız", "Qəhrəman Tərtərin müdafiəsində" adlı kitablarını hədiyyə edib.

Ombudsman Elmira Süleymanova bu kimi tedbirlərin uşaq və gənclərin vətənpərvərlik, şanlı döyünləri ənənələrinə sədاقət ruhunda tərbiyəsində mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini qeyd edərək, qonağa minnədarlığını bildirib.

"Aprel döyüşləri bizim şanlı tariximizdir"

Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyində Azərbaycan Ordusunun 2016-ci ilin aprelində cəbhədə düşmən üzərində qazandığı qələbəyə həsr olunmuş tədbir keçirildi.

Tədbirdə Müdafiə Nazirliyinin, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin, "N" hərbi hissəsinin nümayəndələri və aprel döyüşçüləri iştirak edirdilər.

Muzeyin rəisi, ehtiyatda olan polkovnik Əzizaga Qənizadə bildirdi ki, 2016-ci ilin martın sonlarında növbəti təxbətə əl atan düşmən sərhəd-yarı yaşıyış məntəqələrini və təmas xəttinin yanlığında yerləşən kəndlərin dinc əhalisini atəşə tutmağa başladı. "Komandanlıq əməliyyat şəraitiyi qiyətləndirdi və dərhal cavab tədbirlərinin görülməsi üçün qərar verildi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin sözləri ilə desək, "Bu böyük parlaq qələbəni bizim gənc əsgər və zabitlərimiz qazandı, bütün xalq qazandı."

Muzeyin tədqiqatçı elmi işçisi Sevər Həsənova "Aprel döyüşləri mətbuat sehifələrində" adlı məruzəsində həmin döyüşlər zamanı Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat Xidmeti ilə kütüvə informasiya və təsəvvürlərinin sıx işgüzər əməkdaşlığından səhəbat açdı.

Aprel döyüşlərinin iştirakçıları polkovnik Qadir Vəlişov, polkovnik-leytenantlar Eldəniz Sadıqov, Vüqar Abduləzimov və digərləri Azərbaycan Ordusunun zabitlərinin, gizirlərinin, əsgərlərinin qəhrəmanlıqlarından, döyüş xatirələrdən danışdırılar.

Tədbir aprel döyüşlərində Azərbaycan Ordusunun qəhrəmanlığından bəhs edən filmin nümayiş olunması və vətənpərvərlik haqqında mahnıların oxunması ilə sona çatdı.

Leytenant
Samir HÜSEYNOV,
"Azərbaycan Ordusu"

Döyüş hazırlığı yüksəkdir



cuma keçmə həddinə - birinci sənərə irəliləyən şəxsi heyət ilk olaraq qarşısına çıxan istehkam və təbii manəələri aradan qaldırır, bütün yolları və ərazini nəzarətə götürür. Şərti düşmən mövqeyi aramsız atəşə tutulur və bundan istifadə edilərək müdafiənin dərinliyinə hücum həyata keçirilir. Manəə və müqavimət qoşşqları zərərsizləşdirilməklə, şərti düşmənin əsas dayaq məntəqəsi mühəsirəyə alınır. Nəzərdə tutulan hədəf ələ keçirilir və manqanın qarşısına qoyulan tapşırıq müvəffəqiyətə yerinə yetirilir.

Dərs prosesindən sonra şəxsi heyət səhəbtəşmək imkanı qazanır. Kiçik cavuş Hasil Şahbazov həsab edir ki, komandiri olduğu əhəmin döyüş atışlı təlimdə fərglənməsinin əsasında təcrübə və vətənpərvərlik duygusu dayanır. Bundan başqa təlimdə uğur qazanmanın əsas şərtlər-

unutmamalıdır ki, Azərbaycan Ordusu istənilən hücumun qarşısını almağa qadir ordudu. Aprel döyüşləri sübut etdi ki, ordumuz nəyə qadirdir. İndi hər bir Azərbaycan əsgəri Mübarizdi, Feriddi, Ramildi, Çingizdi...

Əsgər Elşən Zahidov da bildirir ki, vəzifəmiz Vətənimizə keşik çəkmək və istənilən hərbi tapşırıq layiqince yerinə yetirəmdir. "Uzərimizə düşən vəzifənin məsuliyyətini yaxşı dərk edirik. Güclü dövlətimizə güvenəndə isə daha mübariz olur, qələbəyə inamımız artır. Hər kəs arzulayır ki, torpaqlarımızın düşməndən azad ediləməsində payı olsun."

Kapitan
Mehəmməd ƏLİYEV,
"Azərbaycan Ordusu",
foto
Coşqun CƏFƏROVUNDUR

ABŞ Milli Müdafiə Universitetinin nümayəndə heyəti Bakıya səfər edib

Aprelin 9-da Amerika Birleşmiş Ştatlarının Milli Müdafiə Universitetinin nümayəndə heyətinin Azərbaycana akademik səfəri təşkil edilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, səfər çərçivəsində Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyasında ABŞ nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib.

Görüşdə qonaqlara akademiyanın fəaliyyəti və regional təhlükəsizlik haqqında təqdimatlar verilib.



Aprel zəfəri sübut etdi ki, Azərbaycan Ordusu istənilən Böyük Qələbəni də qazanmağa qadirdi

Azərbaycanın işgal edilmiş ərazilərində qoşunların təmas xəttində təcavüzkar Ermənistən tərəfindən 2016-ci ilin aprelin əvvəllərində törədilən təxribata qəhrəman ordunun hissələrimizin cavab verməsi nəticəsində işgal altında olan 2000 hektara yaxın ərazimizin, o cümlədən mühiüm əhəmiyyətli Lələtəpə və Talyış yüksəkliklərinin geri qaytarılmasından və ona yaxın digər ərazilərimizin təhlükəsizliyinin təmin edilməsindən iki il keçir.

2016-ci ilin aprelinin ilk günləri Azərbaycan Ordusunun təxribat törədən, dinc sakinləri hədəfə alan azığın düşmən üzərində şanlı qələbesi kimi tarixa düşdü. Həmin tarix Azərbaycan xalqının heç vaxt erməni işğalı ilə barışmayacağını, xalqın arzu və istəyini reallaşdıracaq ordumuzun şəxsi heyətinin daim döyüşə hazırlıq olduğunu göstərdi. Aprel zəfəri sübut etdi ki, Azə-

baycan Ordusunun şəxsi heyəti istənilən Böyük Qələbəni də qazanmağa qadirdi.

Aprel döyüsləri bütün dünyaya Azərbaycan Ordusunun gücünü, qələbə ezməni, Ermənistən əldə etdiyi "uğurun" isə müvəqqəti xarakter daşıdığını və gec-tez ədalətin bərpə olunağıını göstərdi. Bu gün hər bir azərbaycanlı güclü ordusunun olması ilə fəxr edə bilər.

Aprel döyüsləri sübut etdi ki, Ermənistən Azərbaycanın artıq 1990-ci ildəki Azərbaycan olmadığını dərk etdi. Həmin döyüslər nəticəsində Azərbaycan Ordusunun birləşmələri Goranboy rayonuna və Naftalan şəhərinə təhlükə yarada bilecek Talyış kəndi ətrafındakı yüksəklikləri azad etdi, Füzuli rayonu istiqamətində yerləşən Lələtəpə yüksəkliyinə nəzarəti əle keçir-



dilər. Döyüslər nəticəsində, Ağdərə-Madagız istiqamətində yolların nəzarətdə saxlanılması təmin edildi.

Minaatan bölməsinin komandanı idim. 2016-ci il aprelin 2-də şəxsi heyət həyəcan signalları ilə qaldırıldı və düşmənin hücumunun qarşısını almaq məqsədilə əvvəlcədən müyyəyen edilmiş mövqelərdə möhkəmləndi. Qruplara bölünərək mövqelərdə möhkəmlənən şəxsi heyəti-

zin əsas tapşırığı eks-hücumda keçən şəxsi heyətimizi artilleriya vasitəsilə dəstəkləmək idi. Elə artilleriya sistemlərimiz var ki, düşmən tərəfindən atılan mərmənin hərəkət trayektoriyası və digər parametrlərini asanlıqla aşkarla çıxara bilir. Həmin artilleriya sistemlərinin sayasında düşmənin artilleriya batareyalarının mövqelərini aşkarladıq və tez bir zamanda, yüksək dəqiqliklə məhv etdik. Komandanlığının qarşıya qoyduğu tapşırıq lazımi səviyyədə yerinə yetirildi. Tam əminliklə demək mümkündür ki, aprel döyüslərində düşmənin eks-həmlə tətbiq edə bilməməsində artilleriyamızın rolü böyük oldu. Həmin günləri bu gün də fəxrle xatırlayıram və tabeçiliyimdə olan əsgərlərə aşılayıram. Hər birimiz inanıraq ki, aprel döyüslərindəki qələbələr Azərbaycan Ordusunun düşmən üzərində böyük zəfərinin başlanğıcı oldu və əminlik ki, ərazi bütövlüyüümüz tezliklə bərpa olunacaq!

Kapitan
Eşqin TAGİYEV,
"N" hərbi hissəsi

Vətən, torpaq, millət yolunda öz istəyi ilə canından keçməyə razi olan insanların fəth etdiyi ən yüksək, şərəfli zirvədir şəhidlik. Şəhidlər xalqın qəhrəmanlıq dastanını, azadlığını canı ilə qazanıb, qanı ilə yazanlardır. Onların canı, qanı hesabına qazandıqları azadlıq və müstəqillik xalq tərəfindən heç vaxt unudulmur.



Müdafia Nazırılıyinin Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evi və Binaeqədi rayon, Bilecəri qəsəbəsi 298 sayılı tam orta məktəbin birgə təşkilatlığı ilə şəhid İlqar Məmmədovun anım günü keçirildi. "Vətən, sənin şəhidlərin" tədbirində Müdafia Nazırılıyinin, Binaeqədi rayon İcra Hakimiyyətinin əməkdaşları, ictimaiyyət nümayəndəleri, şəhidin ailə üzvləri, məktəbinin şagirdləri, "N" hərbi hissəsinin şəxsi heyəti iştirak edirdilər.

Məktəbin foyesində şəhidin foto-şəkillərindən, şəxsi əşyalardan ibarət sərgi təşkil olunmuşdu.

Şəhidin büstü öününe gül dəstələri və əklil qoyuldu.

Ümummülli liderimiz Heydər Əliyevin, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və müstəqilliyi uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edildi. Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səslendirildi.

Polkovnik-leytenant Zöhrab İmamquliyev tədbiri açaraq bildirdi ki, şəhidlik şərəf, qeyrət, ucalıq zirvəsidir. "Şəhidlərimiz her birimiz üçün əzizdir. Onlar öz qanlarıyla bu torpağı Vətənə çevirən-

Heç kim unudulmur

"Vətənpərvərliyini döyüslərdə də təsdiqlədi"

rımızın həyatı gənclərimizə örnəkdir. Bu baxımdan da şəhid məzunların adlarının məktəblərə verilməsi çox təqđirelayıq haldır. Bu hal gənclərimizin vətənpərvərlik tərbiyəsində böyük önem daşıyır".

Şərifə ana qırura qarışq bir kövrəkliklə İlqardan söz açdı. Onun Vətən sevgisiyle qururlandı. İlqarın könlüllü olaraq döyüş bölgəsinə gedərkən ailesine yazdığı məktubda "Özizlərim, mən həyatda sizlərə çox borcluyam. Amma Vətən qarşısında borcum daha böyük... Torpaq mənə hər şeydən əzizdir. Vətən təhlükə qarşısındadır" - sözlərini xatirələdən qələbə arzusunu dilə gətirdi: - İlqar üçün Vətən hər şeydən öndə gəlirdi. İlqarın mezarını ziyarət edib, Qələbə xəbərini müjdələmek en böyük arzumdur.

Şəhidlik ölümlərin en şərəflisidir, - deyən Binaeqədi rayon İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi Səmsi Gülderdiyev bildirdi ki, şəhidi olmayan xalq torpaq məhbətindən, yurd sevgisindən məhrumdur. "Biz aprel döyüslərində bu sevginin şahidi olduq. Şanlı ordumuz illərdən düşmənin yaratdığı "məğlubedilməz ordu" mifini de, Ohanyan səddini də yerləyəksən etdi. Göstərdi ki, ordu mənə hər şəxə qadirdi. İşğaldan azad olunan torpaqlarımızda ölkə başçısının göstərişi ilə quruculuq işləri görürlər və Böyük Qayıdışın ilk addımları atılır".

İlqarın sinif rəhbəri Almaz Əliyeva üzünif İlqarın büstünə tutaraq, ona xıtabən çıxışına başladı: "İlqar, sənə qonaq gəlmışik. Sən en böyük arzunu heç kəsdən gizlətmirdin, əziz balam. Bir sözün, bir səhəbətin vardi: Vətən, Vətən... Heç cüre rahatlıq tapa bilmirdin. Deyirdin, Almaz müəllim, şəhidlərimizin, əsir düşməslərimizin qisasını almadan necə rahatlıq tapım, necə yaşayım?

Amma sən əbədiyəşər oldun, oğlum. Aprel zəfərindən sonra ilk olaraq sənə geldim. Qələbə xəbərinin sevincini səninlə bölüşdüm. Sən daima bizim ürəyimizdən, bizimlənən".

Sinif yoldaşı Arzu Xəlilova bu dünyada hər birimizin müqəddəs sandığı anlayışlardan söz açaraq bildirdi ki, bunların başında

duğunu bilmirdi. Ən qaynar nöqtələrə can atıldı. Sonuncu döyüsləsü 1992-ci il avqustun 15-də "Şişqaya" əməliyyatı oldu... Gülə ilqarın sinəsində dəymışdı".

Səxavət müəllim İlqarın xarakter etibarilə çox duyğulu gənc olmasından, şeirlər yazmasından söz açdı və qızğın döyüslərin birindən sonra qələmə aldı



Vətən gelir, Vətən dəyişilmir, Vətən əbədir, Vətən anadır, Vətən müqəddəsdir. "Ilqar da Vətəni məhz belə sevirdi. Yaxşı yadimdadır: böyük şairimiz Məmməd Arazin "Vətən mənə oğul desənə dərdim, mamır olub qayasında bitərdim" adlı inşa yazmışdı. İlqar inşasında Vətəniməzə olan hissələrini, sevgisini necə səmimi şəkildə diley gətirmişdi, həyatda buna dərsləndi. İlqar əsl vətəndaşıydı."

Şəhidin komandiri olmuş Səxavət Mirzəyev çıxışında dedi ki, İlqarda Vətən eşqi güclü idi: "O, vətənpərvərliyini döyüslərdə də təsdiqlədi. Həm həkim, həm rabitəçi, həm də döyüşçü idi. Onun səsi ən ağır döyüslərdən gəlir, yaralı əsgərləri müalicə edirdi. Cəsarətliydi, qorxu hissini nə ol-

misraları xatırladı: "Ana, qəlebəyə qayridağacağam."

Tədbirin Qarabağ mühərribəsi əllilləri, veteranları və şəhid ailələri ictimai birliliyinin Binaeqədi rayon təşkilatının sədri İlham Qayıbzadə, Bilecəri Bələdiyyəsinin sədr müavini Samirə Həsənova, Mərkəzi Zabitlər Evinin Təhlükət və Hərbi Kütləvi İş bölməsinin rəisi kapitan Ramil Qasımov çıxış edərək İlqarın qısa, amma şərəflə özür yoluna nəzər saldı.

Tədbirin sonunda Mərkəzi Zabitlər Evinin yaradıcı kollektivinin "Qarabağ yol gözləyir" kompozisiyası təqdim olundu.

Leytenant
Güney TAGİYEVA,
"Azərbaycan Ordusu"



Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə ictimai-siyasi hazırlıq sistemində keçirilən dərs

(İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbərinə dərsə hazırlanmaq üçün kömək)

Suallar:

1. Azərbaycan xanlıqları.
2. Rus İmperiyasının Qafqaz istilası. Gülüstan və Türkmençay müqavilələri.

Azərbaycan xanlıqları

Azərbaycan xanlıqları - XVIII əsrin 40-cı illərində indiki Azərbaycan Respublikası, Ermənistən və Cənubi Azərbaycan ərazisində yaranmış müstəqil feodal dövlətlərinə tarihsünasılıqla verilir ad. Şəki və Quba xanlıqları istisna olmaqla digər xanlıqlar əsasən Nadir şah Əfşarın 1747-ci ildə getləndən sonra meydana gəlmış, XIX əsrin 20-30-cu illərində mərhələ-mərhələ Qacar İran dövlətinin və Rusiya İmperiyasının nəzarəti altına keçmişlər.

Xanlıqların yaranması təsdiyi olmayıb, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi uğrunda mübarizədə qanuna uyğun mərhələ idi.

XVII yüzilliyin gedisində tədrīcən dövlət müstəqilliyini itirmiş Azərbaycanda istiqal hərəkət başlandı. Mərkəzi hökumət çıxışları hər dəfə amansızlıqla yatarır, sərt hərbi və inzibati-siyasi tədbirlər həyata keçirirdi. Bütün bənlər baxmayaraq, Azərbaycan dövlətçiliyinin bərpası ideyasını məhv etmək mümkün olmadı. Azərbaycan ərazisində onlara xanlıq yarandı. Azərbaycan vahid şəkildə ayrılmayıb xanlıqlara parçalandı. Bu, bir sıra səbəblərlə bağlı idi.

Birinci, mərkəzi hakimiyyətin məqsədönlü siyaseti müstəqil Azərbaycan dövləti yaratmayı öz üzərinə götürə bilən vahid mərkəzin təşəkkülüne imkan vermedi. Səfəvi dövlətinin inzibati quruluşuna buna örnək olub. Bu dövlətin quruluşunda hakimləri tərəfindən idarə olunan "ölkələr" mühüm yer tuturdu. Ən mühüm inzibati idarə sistemi de mərkəzdənqəncəmeyillərinin daşıyıcıısı idi. Bele bir durum vahid dövlətin mövcud olduğu səraitde de xanlıqların təşəkkülü prosesinə rəvac verirdi.

İkinci, XVII yüzilliyin sonlarından davam edən təsərrüfat geriləməsi şəraitində gələcək xanlıqların ərazisini əhatə edən bölgələr arasında əlaqələr six deyildi.

Üçüncü, Beynəlxalq aləmdə qüvvələr nisbətinin dəyişməsi, regionda yeni bir mərkəzləşmiş dövlətin yaranması burada mərəğə olan İran və Rusyanın mənafeyinə uyğun gəlmirdi.

Xanlıqların yaranmasının ümumi səbəbləri ilə yanaşı, bəzi önemli tərəfləri de var idi.

Cənubi Azərbaycan xanlıqları

Güney Azərbaycanda yaranan xanlıqlar arasında Urmiya xanlığı mühüm yer tuturdu. Xanlığın əsasını Nadir şahın əmisi oğlu Fətəli xan Əfşar qoymuşdu.

Təbriz və Xoy xanlıqları Dənibulı tayfasının əlində idi. Cox da böyük ərazi və əhalisi olmayan Qaradağ xanlığının Kazım xan (1747-1752) başçılığı edirdi. Mərəğə xanlığı hələ Nadir şahın sağılığındında burada hakim olan Əliqulu xan Mütəddəmənin əlində idi. Ərdəbil xanlığını 1792-ci ildək Nəzərəli xan Sahsevən idarə edib. O, Ərdəbil, Xalxal və Müğdankəndən şahsevən tayfalarını birləşdirərək etibarlı idarəsini təşkil edə bilmişdi. Nəzərəli xan-

Mövzu: Azərbaycan xanlıqları. Rus İmperiyasının Qafqaz istilası. Gülüstan və Türkmençay müqavilələri.

İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbərinə bu dərsə hazırlanarkən Azərbaycan tarixinə dair tarixi və bədii ədəbiyyatdan istifadə etmək və mövzunu bölmənin gündəlik həyatı ilə əlaqələndirmək tövsiyə olunur.

dan sonra oğlu Nəsirəli xanlıq taxtına çıxdı.

Maku xanlığını Bayat boyundan olan Əhməd Soltan (1747-1778), Sərab xanlığını isə Səqəqi boyundan olan Əli xan (1747-1786) yaratmışdır.

Şimali Azərbaycan xanlıqları

Quzey Azərbaycan xanlıqlarının yaranması barədə Abbasqulu Ağa Bakıxanov yazırı: "İndi Nadir şahın ölümündən sonra Dağıstan və Şirvanın nə halda olduğunu nəzərdən keçirək. Nadir şahın vəfatından sonra, İran qoşunu bu ölkədən çıxıb getdi. Hər bir vilayetdə bir həsəmət sahibi baş qaldıraraq, istiqaliyyətdən dəm vurub başqasına tabe olmurdu. Quba və Salyan hakimi Hüseyin xan Sultan Əhməd xan oğlu Xudat qalasını köçürüb, indiki Quba şəhərinin Qudyal adlı yerində tikidirməye başladı. İghtişaş zamanı da bu ölkənin öz-başına qalan bir çox mahallarını ittətə mecbur etdi. Dərbəndlilər İmamqulu xanın oğlu Məhəmmədhəsən bəy Qorçunu xanlığa secdilər. Nadir şahın yanın əmirlərindən sayılan bacılı Mirzə Məhəmməd xan Dərgah xan oğlu Bakı ölkəsinin müstəqil olaraq ixtiyarına keçirdi. Şamaxı əhalisi sursat tevhildən olan Hacı Məhəmmədəli Sufi Nobi oğlu Zərnəvaini hökumətə keçirdi. Xançobani tayfasından olan Əsger bəy Sərkərin oğulları Şirvan elatı arasında hakimiyyət bayraqı qaldırdılar. Nuxalı Hacı Çələbi Qurban oğlu istiqaliyyət bayraqı qaldıraraq Şəki, Ərəş və Qəbələ mahallarını özünə təbə etdi".

Azərbaycanın cənub-şərqində Talyış dağları, Xəzər dənizi və Muğan düzü arasında Talyış xanlığı yerləşirdi. Xanlığın banisi Seyid Abbas idi. Onun ölümündən sonra Qara xan hakimiyyətdə olmuşdu (1747-1786). Qara xan yerli hakim təbəqəni özünə təbə etməye nail oldu, xanlığın mərkəzi Astaradan Lənkərana köçürüldü.

Əski Qarabağ bəylərbəyliyi ərazisində iki xanlıq - Qarabağ və Gence xanlıqları yarandı. Mirzə Camal Cavanşir Qarabağı yazır: "Qarabağ vilayətinin səhədi belədir: cənub tərəfdən Xudafərin köpüsündən Sınıq körpüye qədər Araz çayıdır. İndi (Sınıq körpü) Qazax, Şəmsədin və Dəmirci-Həsənli camaati arasındadır. Şərq tərəfdən Kür çayıdır ki, Cavad kəndində Araz çayına qovuşaraq gedib Xəzər dənizinə töküür. Şimal tərəfdən Qarabağın Yelizavetpol (Gence ilə) səhədi Kür çayına qədər Goran çayıdır ve Kür çayı çox yerdən keçib Araz çayına çatır. Qərb tərəfdən Küşbək, Salvartı və Ərəkli adlanan uca Qarabağ dağlarıdır".

Qarabağ xanlığı üçün ağır vaxtda Pənahəli bəy Cavanşir burada hakimiyyətini bərqrər edərək onun inkişafına nail oldu. O, Qarabağın Sarıcalı kəndində anadan olmuşdu. Mirzə Camal yazır: "Mərəhum Nadir

sah Qarabağ, Gence, Tiflis və Şirvan vilayətlərini aldıqdan sonra, ellər və kəndlər arasında görüb tanıldığı hər bir şücaətli və işgəzar adamı yanına çağırıb, öz yaxın qulluqçuları sırasına alar və onu məvacib, ehtiram və mənsəb sahibi edərdi. O cümlədən ellər arasında Pənahəli bəy Sarıcalı Cavanşir adı ilə şöhrət tapmış, hər işdə fərqlənmış, ad çıxarmış, müharibə və davada tay-tuşuna üstün gələn və xüsusi mərhum Nadir Rum əhli qosunları ilə etdiyi müharibələrdə (XVIII yüzilliyin 30-cu illərindəki İran-Türkiyə savaşında) şəfaət göstərmiş Pənahəli bəyin qardaşı Fəzəli xan edam olunmuşdu. Bunu görən Pənahəli bəy sah Xorasanda olduğu zaman, fürsət tapıb bir neçə qohumu və yaxın adımı ilə 1737-1738-ci illərdə Qarabağ vilayətine qəcdi. Şah onun qoşmasından xəbər tutarkən onu yolda ele keçirmək üçün arınca çaparlar göndərdi. Lakin mümkin olmadı. Azərbaycan sərdarına, Gence, Tiflis və Şirvan hakimlərinə qəti fərمانlar göndərdi, Pənah xanı harada tapsalar, tutub şahın hüzuruna gondərsinlər, şahın əmri ilə Pənah xanın ailəsini və qohum-qardaşını çox incidib cərimə etdilərde, fayda vermedi".

Beləliklə, hələ Nadirin sağlığında Pənahəli bəy şah qulluğundan boyun qaçırmışdı. Nadir şahın ölümündən sonra Qarabağ torpaqlarında müstəqil dövlətin bütün göstəricilərini özündə birləşdirən Qarabağ xanlığı yarandı.

Gəncədən didərgin salınmış Ziyadoğullarının da geri qayıtmasi üçün yol açıldı. Gence xanlığının banisi II Şahverdi xan Ziyadoglu oldu. O, 1747-ci ildə Gəncəyə gələrək burada hakimiyyətini qurdı. O, Gəncədəki İran qarnizonunu darmadağın etməkdə ona Kōmēklik göstərmiş II İrakliye 10 min türk qızıl pül verəcəyini bildirmişdi. Ancaq sözünü yerine yetirə bilmədi. Onun oğulları Məhəmməd Həsən xan (1760-1778) və sonra onun yerine keçmiş Məhəmməd xan buru borcu ödəməkdən boyun qaçırmışdı.

Naxçıvan və İrəvan xanlıqları da siyasi həyatda müəyyən yer tuturdular.

Naxçıvan xanlığının əsasını Kəngərli boyunun başçısı Heydərəqulu xan qoymuşdu. Nadir şah Naxçıvanın idarə olunmasına xüsusi diqqət yetirirdi. Şahın ölümündən sonra onun məmurları qovuldu və Naxçıvan müstəqil xanlıq elan edildi.

İrəvan xanlığı XVIII əsrin ortalarında yaranmış feodal dövləti idi. Xanlığın əsasını Mir Mehdi xan qoymuşdu. Bu xanlıq Ağrı vadisi, Dərələyəz və Göyçə gö-

lū arasındakı torpaqlarda yerləşirdi. 1828-ci il martın 21-də Naxçıvan və İrəvan xanlıqları leğv edildi.

Beləliklə, XVIII yüzilliyin 40-cı illərində Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında böyük dəyişikliklər baş verdi. İyirmiyeçək müxtəlif xanlıq və onlardan asılı olan xırda inzibati-siyasi qurumlar yarandı. Bununla olduqca mürəkkəb, ziddiyətli və facieli bir dönüş başlandı. Bu dönüs 1828-ci ilədək sürdü.

Şimali Azərbaycan xanlıqlarının Rusiya tərəfindən işğalı

1805-ci ilde İran hakimiyyəti ilə bağlanmış sülh müqaviləsinə əsasən, paytaxtı Susa olmaqla, Qarabağ, eləcə də Şəki və Şirvan xanlıqları Rusiyaya birləşdirildi. 1806-1813-cü illərdə Rusiya İmperiyasının herbi təcavüzi neticəsində Bakı xanlığı, Quba xanlığı, Gence xanlığı, Talyış xanlığı, Dərbənd xanlığı Rusiya İmperiyasına daxil oldular. Nəhayət, 1826-ci ilde Rusiya Naxçıvan və İrəvan xanlıqlarını işğal etdi.

İşğal olunmuş xanlıqların ərazisində özünün hakimiyyətini bərkitməyə çalışan Rusiya İmperiyası, ərazilərə İrandan və Osmanlı Türkiyəsindən köçən xristian erməniləri yerləşdirməyə başlamışdı. Bu siyasetin nəticəsində təkcə 1828-ci ildən 1830-cu ilədək təxminən 130 min erməni köckünü (bunlardan 50 mini Qarabağ xanlığının ərazisində) Azərbaycan xanlıqlarının ərazilərində məskunlaşdırılmışdı.

Rus İmperiyasının Qafqaz istilası. Gülüstan və Türkmençay müqavilələri

Hər dəfə xalqımızın faciələri, ərazilərinin işğali səbəbləri ilə bağlı materialları, əski sənədləri araşdırarkən belə bir qənaət yaranır ki, tariximizin bütün qanlı səhifələri Azərbaycanın Rusiya ilə İran arasında büləsdürüləməsinə getirib çıxarmış Gülüstan və Türkmençay müqavilələrinəndən başlayır. Çar Rusiyasının Azərbaycana qarşı işğalçı siyaseti rəsmən 1804-1813-cü illər Rus-İran mührəbəsi ilə başlayır.

1805-ci ildə Azərbaycanın Qarabağ və Şəki xanlıqları ilə Rusiya arasında Kürəkçay müqaviləsi imzalanır. Müqaviləyə görə, bu xanlıqlar Rusiyaya ilhaq edilir və müstəqil xərçi siyaset yürütmək dən məhrum olur. 1805-ci ilin axırlarına doğru Bakı və Şirvan xanlıqları da siyasi həyatda müəyyən yer tuturdu.

Naxçıvan xanlığının əsasını Kəngərli boyunun başçısı Heydərəqulu xan qoymuşdu. Nadir şah Naxçıvanın idarə olunmasına xüsusi diqqət yetirirdi. Şahın ölümündən sonra onun məmurları qovuldu və Naxçıvan müstəqil xanlıq elan edildi.

İrəvan xanlığı XVIII əsrin ortalarında yaranmış feodal dövləti idi. Xanlığın əsasını Mir Mehdi xan qoymuşdu. Bu xanlıq Ağrı vadisi, Dərələyəz və Göyçə gö-

cüstan və Dağıstan da Rusiyaya ilhaq edilir. Xəzər dənizində donanma saxlamaq hüququ yalnız Rusiyaya verilir. Bu o vaxt iddi ki, rus çarı I Aleksandr Napoleon Bonaparta qarşı Leypsiyde müharibə cəbhəsində iddi. Ancaq İranla sülh müqaviləsi ona Fransadan daha vacib iddi. Bu hadisə tariximizdə çox faciəvi rol oynamışdır.

1826-ci ilde Qacarın qoşunlarının nəzəratində olan Azərbaycan torpaqlarına daxil olması ilə Rusiya-İran müharibəsi yenidən başlayır. Döyüşlərdə İran qoşunları ağır məglubiyətə düşür. 1826-ci ilin axırlarında Şəki və Lənkəran xanlıqları da leğv olunur, 1827-ci ilde Rusiya Azərbaycanın ərazilərini işgal edərək Təbrizə girir və şəhər rusların əlinə keçir. 1828-ci ilin yanvar-fevral aylarında ruslar Urmıya və Ərdəbile girirlər.

Rusya Dərbəndi özünə birləşdirdi, Borçalını Gürcüstana, İrevanı, Zəngəzuru, Göyçəni və Dərələyəz ermənilərə verdi. Nəticədə Azərbaycan torpaqları hesabına Ermenistan dövləti yaradıldı.

1828-ci il fevralın 10-da İngiltərənin səfiri Mark Donaldin vasiyyətli ilə Tebriz yolunun üstündə yerləşən Türkmençay kəndində I Nikolay ilə Fətəli şah arasında sülh müqaviləsi imzalandı. Bundanla da Azərbaycanın işğalı başa çatdı. Müqavilənin 15-ci maddesinə əsasən, erməni əhalisinin İrəvan Cənubi Qafqaza köçürülməsinə icazə verildi. Müqavilənin bağlanması münasibətlə dərhal rus toplarından 101 yaylım atəsi açıldı. Ertəsi gün "xoş xəbər"i Aleksandr Qribəyedov Rusiyaya çatdırıldıqdan sonra Petropavlovsk qalasında da top atəşləri açıldı, rus xalqı bu münasibətlə təbrik edildi. Bu, o Qribəyedovun kürəyindən köçən xristian erməniləri yerləşdirməyə başlamışdı. Siyasetin nəticəsində təbrik edildi. Rəsədli təbrik edildi. Hətta rus-İran müharibəsində burada yaşayan azərbaycanlılar çarın işğalçı qoşunlarına qarşı qəhrəmancasına döyüşməsdilər. Lakin ermənilərin xəyanəti üzündən İran həmin müharibədə möglüb olmuşdu.

Ermənilər Türkmençay müqaviləsinin şartlarından çox məmən idilər. Tarixçilər erməniləri Türkmençayın övladları adlandırdılar, cümlə Türkmençay müqaviləsindən əvvəl ermənilər vətənsiz olublalar. Erməni tarixçisi Anahid Terminasın qeyd etdi ki, "ermənilər 1917-ci ildək Qafqazın heç bir məntəqəsində çoxluq təşkil etməmişlər və onların müəyyən bir əraziləri də yox iddi".

<p



Bakının Səbail rayonundakı 6 nömrəli tam orta məktəbdə "Innovativ Təşəbbüsler" İctimai Birliyinin təşəbbüsü, Müdafiə və Təhsil Nazirliklərinin dəstəyi ilə Müdafiə Nazirliyinin nümayəndələri, şəhid ailələri, müharibə veteranları, məktəbin müəllim və şagirdləri iştirak edən "Bayraqımız qürur mənbəyimizdir" adlı tədbir keçirildi.

Tədbir məktəbin gənclərin çərçivədəki hazırlığı fənnini tədris edən müəllimi Niyaməddin Novruzov Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin "Bizim bayraqımız qürur mənbəyimizdir. Bizim bayraqımız canımızdır, ürəyimizdir. Bu gün Azərbaycanın hər bir yerində dövlət bayrağı dalgalanır. Azərbaycan ərazi bütövünü bərpa edəndən sonra milli dövlət bayraqımız bu gün hələ də işğal altında olan torpaqlarda qaldırılacaqdır. Bizim bayraqımız Dağılıq Qarabağda, Xankəndidə, Şuşada dalgalanacaqdır", - sözləri ilə açaraq bildirdi ki, bayraq, gerb və himn hər bir dövlətin rəsmi dövlətcilik atributudur. "Bu atributlar hər bir vətəndaş üçün o qədər müqəddəsdir ki, qərar tutduğu yüksəklikdən enməməsi üçün canlar fəda olunur. Üçrəngli bayraqımızı daim yüksəkklərdə dalgalandırmaq hər birimizin müqəddəs borcudur. Biz şagirdlərimizi bu ideyalarla tərbiyə edirik".

"Innovativ Təşəbbüsler" İctimai Birliyinin sədri Əşref Əhmədov bayrağın insanın, xalqın ve millətin heyatında önməndən, gənc nəslə daim təbliğ olunmasının vacibliyindən danışaraq bildirdi ki, "Bayraqımız qürur mənbəyimizdir" layihəsinin əsas məqsədi orta məktəblərə bayraq sədaqət andının təbliğiyile yanaşı, şagirdlərdə milli-mənəvi dəyərləri formalasdırmaqdır. "Biz şagirdlər arasında səhəbələr apardıq, inşalar yazdırıq. Onları oxuyarkən qürur duyduq. Hər birinin bayraqımıza sevgisi, bayraq haqqında fikirləri sevindiriciydi. Minlərlə şagirdimiz bayraqa sədaqət andı işib. Bu and

Vətənpərvərlik

"Bayraqımız qürur mənbəyimizdir"



herbi andla daha dönməz olacaqdır. Sevindirici haldır ki, dünən ya dövlətləri arasında, ancaq bizdə bayrağa sədaqət andı içilir. Bu and insanların milli ruhunun yaşarılığı deməkdir. Şagirdlərimizde milli-mənəvi ruhu da-ha da gücləndirməliyik. Bugünkü tədbirimizdə şagirdlər boyunlarına üçrəngli bayraqımızı təmsil edən qalıstıklar taxıblar. Bu isə o deməkdir ki, biz aldiğimiz nəfəsə görə bayraqımıza borc-luyuq".

Müdafıə Nazirliyi Mənəvi-Psixoloji Hazırkıq və İctimaiyyətə Əlaqələr İdarəsinin zabiti polkovnik-leytenant Hafiz Həsenov sənəyə getirilən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağını 6 saylı məktəbin müəllimi Niyaməddin Novruzova təqdim etdi. Bu təqdim etmənin qüruru məktəblilərin düşüncələrini titrətdi.

Azərbaycan əsgəri də, onlara güvənən məktəblilər de inanır ki, dövlət bayraqımız Şuşaya, Cıdır düzüne, işğaldan azad edəcəyimiz torpaqlara sancıl-

maq istəyir. Azərbaycan əsgəri bayraqımızın bu isteyini yaxın vaxtlarda yerinə yetirəcek!

Sagirdlər "Bayrağa sədaqət andı" içərək hər yerde Azərbaycan Respublikasının bayrağını hər zaman uca tutacaqlarına, yüksəklərdə dalgalanması üçün mübarizə aparacaqlarına söz verdilər.

- Üçrəngli bayraqımız yüz ildi "Mən azərbaycanlıyam" deyənlərin üzərində dalgalanır. Bayraqımız dövlətimizin müstəqilliyi uğrunda canından keçən oğul və qızlarımızın qanına boyanıb, - deyərək sözə başlayan Mənəvi-Psixoloji Hazırkıq və İctimaiyyətə Əlaqələr İdarəsinin dövlət qulluqçusu Zümrüt Səmədova Ulu Ondərin çıxışlarında dəfələrlə dediyi "Azərbaycanın bayraqı sadəcə bayraq deyil. O bizim dövlətçiliyimizin, müstəqilliyimizin rəmziidir. Gerek hər bir evdə Azərbaycan dövlətinin bayrağı olsun, hər bir aile Azərbaycan bayrağına itət etsin. Bu bayraq gərək hər bir ailənin he-

yatının əziz bir hissəsi olsun" - kəlamını xatırlatdı. Bildirdi ki, bayraq milli ləyaqət, heysiyat, dövlətə sədaqət simvoludur. "Onu başı üzərində daşımış hər bir azərbaycanlının şərəf borcudur. Ölkəmizin hər bir vətəndaşı bayraqımıza, gerbimizə və himnimizə ehtiram göstərməli, bunu özünün müqəddəs borcu bilməlidir".

Dövlət qulluqçusu 1990-ci ilin Qanlı Yanvarını xatırladı, xalqımızın azadlıq səsini boğmağa çalışan Sovet ordusunun tərəfdiyyi dəhşətlərdən qorxmayan, nə qədər təhlükəli olsa da, evlərinin eyvanından üçrəngli bayraqımızı dalgalandırılanlardan söz açdı, o günlərlə bağlı xatirələrini bölüşdü.

Milli Qəhrəman Rafiq Nəsreddinovun qızı Aynur xanım günümüzün gənclərinin vətənpərvərliyi ilə qürurlandığını bildirdi. Bir qədər kövrəkliklə, bir ürək tutumuna qürurla atasının Vətən, torpaq, bayraq uğrunda şəhid olmasına fərqli etdiyini dedi.

Müharibə veterani, I dərcəli kapitan Akif Qasımov çıxışında üçrəngli bayraqımızın tarixinə nəzer saldı: "Yetmiş ildən sonra ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə üçrəngli bayraqımızın dövlət bayrağı olması barədə qərar qəbul edilmesi mühüm tarixi hadisə olmaqla yanaşı, həm də xalqımızın öz keçmişinə, milli-mənəvi dəyerlərinə olan dərin etimadının təzahürüydü. Fəxrlə demək olar ki, bu gün bayraqımız döyünlərin 180-dən çox müstəqil dövlətinin bayraqları ilə bir sıradə dalgalanmaqdadır. Çox yaxın vaxtda üçrəngli bayraqımız işğaldan azad edəcəyimiz ərazilərdə də dalgalanacaqdır".

Şagirdlərdən Rafiq Əliyev, Esma Nadirzadə, Sübhan Şəfi-zadə, Sevda Əlekberova, Kənan Baxşəliyev, Azər Qurbanlı, Aysu Qəribova, İsmayıllı Əlisoltanlı, Gülnar Qarazadə və baş-qaları Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin banilərindən Məmməd Əmin Rəsulzadənin "Bir kərə yüksəlen bayraq bir daha emməz" sözlərini xatırlayaraq indi elmə, təhsilə, böyükük dən sonra əsi vətəndaşlıq mövqeyi və borcu ilə bayraqımızı göylərə qaldırmış isteklərini dileyər. İdmanda əldə etdikləri uğurlarından söz açan məktəbilər ən böyük arzularının Şuşada sancılan bayraqın mənəvi kölgəsində futbol oynaması olduğunu usaq məsumluğuya dedilər.

Şagirdlər bayraqı tərənnüm edən şeirlər dedilər. Mənə bele gəldi ki, onların baxışlarında tədbirin mahiyyətinin işgi görünür.

Sonda tədbir iştirakçıları sənədli film izledilər.

"Bayraqımız qürur mənbəyimizdir" tədbirinin mahiyyəti təsdiqəldi ki, bu günün yeniyetmələri - məktəbilər üçün bayraq həyat amalı, yaşam fəlsəfəsidir...

Leytenant
Günay TAGİYEV,
"Azərbaycan Ordusu"



Aprel döyüşləri ədəbiyyatımızın da qələbəsi oldu. Döyüşlərdən az sonra neçə-neçə dəyərlərə yazıldı, indi də yazılır. Hər biri ordumuzun gücünə sevgisinin, ordumuzun qüdretinin, ordu ilə xalqın birliyinin bədii ifadəsidir. Oxucu oxuyur, düşünür, inanır. Inanır ki, bele qələbə qazanan ordu torpaqlarımızı işğaldan azad etməyə qadirdir. Bu baxımdan dövlətçiliyimizə, ordumuza sevgisinin təzahürü olan bele əsərlərin eksəriyyəti təkcə tarixi ilə deyil, həm də bədii dəyəri ilə səciyyəvidir. Şair-jurnalist Rəşid Faxralının "Lələtəpə" və "Bayraqtəpə" kitabları bu qəbeldəndir.

"Bayraqtəpə" kitabına 2016-ci ilin aprel döyüşlərini eks etdirən məqalelər, Azərbaycan əsgərine - aprel zəfərini qazananlara ithaf edilən "Zəfər sənin zəfərində" poeması daxil edilib. Məqalələr faktların publisistikanın imkanlarıya ta-

rixləşdirilmesi baxımından, poematixi faktları, bütövlükə döyüşlərin bədii təqdimi baxımından diqqət çəkir. Bu günlərdə "Bayraqtəpə" kitabı Gənəcə hospitalında müalicə olunan herbi qulluqçulara da çatdırıldı.

Rəşid Faxralı 2016-ci ilin aprel döyüşlərindən, döyüşənlərindən, şəhidlərdən, kitabın necə yazılmasından və niyə yazılmasından danışdı. "Bu kitabın mənəvi müəllifi o vaxtlar xidmet edən herbi qulluqçularımızdı. Mən, sadəcə, onların yazdığı tarixi size məqalələrə, poemaya çevirib gətirmişəm", - Rəşid Faxralı bele dedi. Bu etiraf, bu fikir Azərbaycan əsgərinin döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığının səviyyəsinə, qələbə əzməne verilən dəyər kimi dinlənildi.

"2016-ci ilin aprel döyüşləri Azərbaycan Ordusunun herbi qulluqçularının dövlətə, dövlətçiliyə, hərbi anda sədaqətinin

"Bayraqtəpə" ehtiramın kitabı

timsalıdır. Bu döyüşlər azərbaycanlı zabitlərin herbi sərisəsinin səviyyəsinin göstəricisidir. Bu döyüşlər Büyük Qələbənin başlangıcı kimi tarixləşdi..."

Tədbirdə iştirak edənlər Rəşid Faxralının söhbətini maraqla dinlədilər: "Müharibədə, müharibə şəraitində söz də silahdı. Yüksək döyüş hazırlığına malik olan əsgər ruh qardaşı olma-yanşair, yazıçı necə deyə bilər ki, mən də bu xalqın oğluym? Deyə bilməz, desə də kimse ona inanmayacaq. Aprel döyüşlərindən iki gün sonra Lələtəpədə müddədən artıq həqiqi herbi xidmet herbi qulluqçusu (indi gi-zirdi) Tahir Misirxanovla söhbətəldik. Onda minlərlə yeniyetmənin, birinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçısının döyüşlərə gəlmək isteyini demişdim. Tahir ani sükütdən sonra dilənmişdi:

- Ordumuz güclüdü, torpaqları

ışğaldan azad etməyə qadır. Bunu onlar bilirlər. Mənəvi dəstək bəsdi. Bu mənəvi dəstək bizim gücümüzə güc de-məkdi.

Onda qətileşdirdim ki, ədəbiyat da, jurnalistika da döyüşənlərə ciddi, çox ciddi mənəvi dəstək olmalıdır. 2016-ci ilin aprel zəfərini qazananlara hamimiz minnətdəriq, bu tarixi yazanlara tarix də minnətdərdi. İstər "Lələ-



təpə", istərsə də "Bayraqtəpə" bu qənaətin kitabıdır. Məni sizin əhatənizənətən gətirən məhz bu istek-di - döyüşənlərə, sülh danışlıqları baş tutmasa Ali Baş Komandanın əmriyle döyüşəcək siz əsgərlərə ehtiramı. Büyük Qələbənin son gülləsini atacaq əsgərdən müsahibə almağın təşənisi-yəm. O müsahibə indiyəcən olacaq!..

Hospitalda müalicə alan herbi qulluqçuların həm aprel döyüşlərinə, həm də döyüşlərə, şəhidlərə aid sualları təsdiqləyirdi ki, onlar bu tarixi zəfərin istəhəbi, istərsə də mənəvi dəyərini yaxşı anlayır, bu zəfərlə qürrulanır, müəyyən mənada dö-

yüşlərin iştirakçılarına həsən-aparırlar.

Özüm də jurnalist kimi, şair kimi, sırızıdayam sözüm də sırızızdadı. Bütün həmkarlarım da, mənim kimi sizin hər birinizi öz əzizi bilir, ordumuza güvenir, ordumuzun torpaqlarımızı işğaldan azad edəcəyinə inanır."

Rəşid Faxralının "Zəfər sənin zəfərində" poemasından oxuduğu misralar müalicə olunan herbi qulluqçuları duygulandırırdı.

Həminin təssüratı eyni idi: "Bayraqtəpə" kitabı aprel döyüşlərinin iştirakçılara şair-jurnalist ehtiramının kitabıdır!..

Mübariz MUSAYEV,
"Azərbaycan Ordusu"



"N" hərbi hissənin yaranmasının ildönümü münasibatla tədbir keçirilib. Tədbir ulu öndər Heydər Əliyevin və torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatırşının bir dəqiqəlik sükütlə yad edilməsi ilə başlayıb. Azərbaycanın Dövlət himni oxunub.

Polkovnik Əziz Quliyev birlik komandirinin herbi hissənin şəxsi heyətinə təbrikini çatdırıb, xidmətlərinde uğurlar və qələbə sevinci arzulayıb.

Tədbirdə çıxış edən polkovnik-leytenant Ümidvar Quliyev bildirib ki, ulu öndər Heydər Əliyevin ordusunu quruculuğu istiqamətində açdığı yol Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. "Bu gün Azərbaycan Ordusu yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Hərbi hissələrin müasir standartlara uyğun qurulması, şəxsi heyətin həyat və məşət şəraitinin yaxşılaşdırılması, ordumuzun müasir silahlarla təminatı istiqamətində görülən mühüm işlər sayəsində Azərbaycan Ordusu dünyanın en güclü ordularından birinə çevrilib. Aprel döyüşləri Azərbaycan Ordusunun gücünü və işğal altındaki torpaqlarımızı qısa müddətə azad etməye

Hərbi hissənin yaranma günü qeyd olunub



qadir olduğunu bir daha göstərdi."

Polkovnik-leytenant Perviz İbrahimov qeyd edib ki, bu gün qarşımızda mühüm vazifələr dayanır. "Hər zaman şərəfli əsgər və zabit adını doğrultmağa çalışmalı, Vətəne, torpağa, dövlətimizə və dövlətçiliyimizə sədaqət nümayiş etdirməliyik. Azərbaycan Ordusunun hərbi hissələrində olan birlik, vətənpərvərlik və yüksək döyüş əhval-ruhiyyəsi torpaqlarımızın etibarlı müdafiəsinə və toxunulmazlığına tam təminat verir.

Xalqımız orduya güvənir, respublikanın inkişafına öz töhfələrini verirlər. Bu inamı daim qoruyub saxlamaq bizim vəzifə borcumuzun tərkib hissəsidir."

Hərbi hissənin yaranması münasibəti ilə tədbir iştirakçılarını və şəxsi həyəti təbrik edən mayor Fəmil Həmidov çıxışına Ali Baş Komandan İlham Əliyevin fikirləri ilə başlayıb: "Bu gün Azərbaycan xalqı vahid amal ətrafında birləşib - ölkəmizi daha da gücləndirməliyik, müstəqilliyimizi daha da möhkəmləndirməliyik, ordumuzun gü-

cünü daha da artırımlıq ki, ərazi bütövlüyüümüzü berpa edək". Natiq onu da bildirib ki, hərbi hissə müasir standartlara uyğun quşlub və xidmətin nümunəvi təşkil üçün lazımı şərait yaradılıb. "Həyata keçirilən kompleks tədbirlər hərbçilərin döyüş qabiliyyətinin və mənəvi-psixoloji hazırlanlığının yüksəlməsinə səbəb olub."

Polkovnik Aşur Mirzəyev, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Ağcabədi rayon şöbəsinin rəisi polkovnik-leytenant Ruslan İsləmov və digər natiqlər çıxış edərək hərbi hissənin yarandığı qısa müddətə əldə etdiyi uğurları yüksək qiymətləndiriblər. Vurğulanıb ki, Azərbaycan Ordusunun maddi-texniki bazası, müasir silahlarla təminatı, hərbi qulluqçuların Vətən sevgisi, döyüş ruhu və yüksək nizam-intizamı onu deməyə imkan verir ki, Azərbaycan Ordusu işğal altında olan torpaqlarımızı azad etməyə hazırlıdır.

Xidmətdə fərqlənən, yüksək nizam-intizamı ilə seçilən hərbçilər fəxri fərman və qiymətli hədiyyələrlə təltif olunublar.

Tədbir Ağcabədi rayon Qarabağ Muğam Mərkəzinin mədəniyyət və incəsənət nümayəndələrinin təqdimatında geniş konsert proqramı ilə davam etdirilib.

**Kapitan Məhəmməd ƏLİYEV,
"Azərbaycan Ordusu"**

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

"Zeytun Budağı" əməliyyatının gedişində zərərsizləşdirilən terrorçuların sayı dörd minə yaxınlaşır

"Zeytun Budağı" əməliyyatının gedişində inidəyek 3991 terrorçu zərərsizləşdirilib.

Bu barədə Türkiye Silahlı Qüvvələri məlumat yayıb. Bildirilir ki, əməliyyat çərçivəsində bu günə qədər 102 mina və 739 partlayıcı aşkar olunaraq məhv edilib. Xatırladaq ki, Suriyanın Afrin bölgəsinin YPG-PKK terrorçularından azad edilmesi məqsədi daşıyan "Zeytun Budağı" əməliyyatı yanvarın 20-də başlayıb. Hazırda bölgədə nəzareti tam ələ alan Türkiye Silahlı Qüvvələri axtarış təmizləmə əməliyyatlarını davam etdirir.

Suriyada kimyəvi silahdan istifadə nəticəsində 40 nəfər həlak olub



Suriyanın Şərqi Guta bölgəsində zəhərli qaz bombasının tətbiqi nəticəsində əsasən azyaşlı uşaqlardan ibarət 40 nəfər həlak olub.

Qərb mətbəuti kimyəvi silahın Bəşər Əsədi destəkləyən qüvvələr tərəfindən istifadə edildiyini bildirse də, Suriya rəsmiləri bunu inkar edirlər.

Suriyada davam edən vətəndaş mühərbiyəsində kimyəvi silahdan istifadə olunması BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının üzvləri tərəfindən kəskin tənqid edilib. Üzv dövlətlər keçirilən toplantıda obyektiv araşdırma aparılmasını tələb edərək xüsusi qətnamə qəbul ediblər.

Almaniyada terror aktı nəticəsində 3 nəfər ölüb, 50 nəfər yaralanıb



Almaniyadan cənubunda yerləşən Münster şəhərində yüksək avtomobili ilə törədilən terror aktı nəticəsində 3 nəfər ölüb, 50 nəfər yaralanıb.

"Focus" neşrinin yaydığı məlumatə görə, sürücü yük avtomobilini kafedəki insanların üstüne sürüb. KİV-in verdiği xəbərə görə, zərərçəkənlərin 6-nın vəziyyəti ağırdır.

Səhər polisi sürücünün intihar etdiyini bildirib. Polis hadisəni terror aktı hesab edir.

Qazaxıstan Livana sülhməramlıları göndərəcək



Qazaxıstan Livana 120 sülhməramlı göndərəcək.

Bu barədə Qazaxıstanın Müdafiə nazirinin müavini Talqat Muxtarov sülhməramlı bölgünə haqqlanması və Livanda missiyalarını yerinə yetirilməsindən danışarkən deyib. Bildirib ki, bununla əlaqədar bütün hazırlıq işləri başa çatmaq üzərdir və payız aylarında böyük Livana göndərileləcək.

Qeyd edək ki, Qazaxıstan konstitusiyasına görə, əsgərlər problemlə bölgələrə ancaq parlamentin icazəsi ilə göndərilə bilər.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

Polkovnik-leytenant Abitov Ruslan Rafiq oğluna 2011-ci ildə verilmiş zabitin şəxsi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Poliatlon çoxnövçülüyü üzrə Naxçıvan şəhər məktəbliləri arasında birincilik keçirilib

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun "N" hərbi hissəsində "Vətənin müdafiəsinə hazırlam" poliatlon çoxnövçülüyü üzrə Naxçıvan şəhər məktəbliləri arasında birincilik keçirilib.

Naxçıvan şəhər Gəncələr və İdman idarəsinin rəisi Xəyal Qurbanov, Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun zabiti, polkovnik-leytenant Zaur Həmidov, Naxçıvan şəhər Təhsil Şöbəsinin nümayəndəsi Mahmud Kerimov, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Naxçıvan şəhər idarəsinin nümayəndəsi leytenant Elxan Seyidov tədbirdə çıxış edərək bele yarışların keçirilməsinin yeniyetmə və gənclərin hərbi vətənpərvərlik ruhundə tərbiyə olunmasına, hərbi xidmətə hazırlıq səviyyəsinin yüksəldilməsinə xidmət etdiyini qeyd



ediblər. Yarışın qaydaları diqqətə çatdırılıb, komandalarla uğurlar arzulanıb.

Birincilikdə iştirak edən 9 tam orta məktəbin komandası poliatlon çoxnövçülüy programına uyğun olaraq 100 və 2000 metr məsafəyə qaçış, turnikdə dərtinmə növləri üzrə yarışılar. Yukun nəticələrə əsasən, Naxçıvan şəhər 16 nömrəli tam orta məktəbin komandası 17 aprel 2018-ci il tarixdə keçiriləcək muxtar respub-

likə birinciliyində Naxçıvan şəhərini təmsil edəcək. Ötən tədris ilində Naxçıvan şəhər 16 nömrəli tam orta məktəbin komandası "Vətənin müdafiəsinə hazırlam" poliatlon çoxnövçülüyü üzrə şəhər, muxtar respublika və ölkə birinciliyinin qalibi olub.

**Leytenant Nəriman NƏCƏFOV,
"N" hərbi hissəsi**

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

leytenant
Fuad CƏFƏROV

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həfədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.

"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində sohifolunork "Hərbi nəşriyyat" in mətbəsində hazırlanır. Diapoziyitlərdən çap olunur. Əlyazmalara ray verilir, təqdim edilən yəzərlər müəlliflər qaytarılır. Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.

Lisenziya № 361

Sifariş № 203
Nüsxə 3525